

आश्चर्यः खलु लोकानां धन्यश्चासि महार्णव । येन खल्वसि योनिस्त्वमभ्यसां सलिलेश्वर ।
 स्थाने त्वां वारिवाहिणः सरितो लोकपावनाः । दमाः समभिगच्छन्ति नद्यो लोकनमस्कृताः ।
 समुद्रस्त्वेवमुक्तस्तु ततो मामब्रवीद्वचः । खं जलौघतलं भित्त्वा व्युत्थितः पवनेरितः ।
 मा मैवं देवगन्धर्व नास्त्यश्चर्यां द्विजर्षभ । वसुधेयं मुने धन्या यत्राहमुपरि स्थितः ।
 चते तु पृथिवीं लोके किमाश्चर्यमतः परं । सोऽहं सागरवाक्येन चितं चितितले स्थितः ।
 कौतूहलसमाविष्टो ह्यत्रुवं जगतो गतिं । धरित्रि देहिनां योनिर्द्वन्या खल्वसि शोभने ।
 आश्चर्यश्चापि भूतेषु महत्या क्षमया युते । तेन खल्वसि भूतानां धरणी मनुजारणिः ।
 क्षमा तत्तः प्रसूता च कर्म चाम्बरगामिनां । ततो भूः सुतिवाक्येन सा मधोक्तेन तेजिता ।
 विहाय सहजं धैर्यमथ मामभ्यभाषत । देवगन्धर्व मा मैवं संग्रामकलहप्रिय ।
 नास्मि धन्या न चाश्चर्या पारक्येयं धृतिर्मम । एते धन्या द्विजश्रेष्ठ पर्वता धारयन्ति मां ।
 रथाश्चर्याणि दृश्यन्ते एते लोकस्य सेतवः । सोऽहं पर्यायवाक्येन पर्वतान् समुपस्थितः ।
 धन्या भवन्तो दृश्यन्ते ब्रह्माश्चर्याश्च भूधराः । काञ्चनस्याग्रतस्तस्य धातूनाञ्च विशेषतः ।
 तेन खल्वाकराः सर्वे भवन्तो भुवि शाश्वताः । ते ममैतद्वचः श्रुत्वा पर्वतास्तस्युवां वराः ।
 ऊचुर्मां सान्वयुक्तानि वचांसि वनशोभिनः । ब्रह्मर्षे न वयं धन्या नाप्याश्चर्याणि सन्ति नः ।
 ब्रह्मा प्रजापतिर्धन्यः स चाश्चर्यः सुरेष्वपि । सोऽहं पितामहं गत्वा सर्वप्रभवमव्ययं ।
 तस्य वाक्यस्य पर्यायं पर्याप्तमिव लक्ष्ये । सोऽहं स्वयम्भुवं देवं लोकयोनिश्चतुर्मुखं ।
 पारम्यर्थादुपायातः प्रणामावनताननः । सोऽहं वाक्यममाप्यर्थं श्रावये पद्मयोनये ।
 आश्चर्यं भगवानेको धन्यश्च जगतो गुरुः । न किञ्चिदन्यत् पश्यामि भूतं यद्भवता समं ।
 तत्तः सर्वतिदं जातं जगत् स्यावरजङ्गमं । सदेवदानवा मर्त्या लोके भूतेन्द्रियात्मकाः ।
 भवन्ति सर्वदेवेश दृश्यादृश्यमिदं जगत् । तेन खल्वसि देवानां देवदेवः सनातनः ।
 तेषामेवासि यत् स्रष्टा लोकानामपि भावनः । ततो मां प्राह भगवान् ब्रह्मा लोकपितामहः ।
 धन्याश्चर्याश्चितैर्व्याक्यैः किं मां नारद भाषसे । आश्चर्यं परमं वेदा धन्या विदाश्च नारद ।
 ये लोकान्धारयन्ति स्म वेदास्तत्त्वार्थदर्शिनः । चक्षुःसामयजुषां सत्यमथर्वणि च यन्मतं ।
 तन्मयं विद्धि मां विप्र धृतोऽहं तैर्माया च ते । पारमेष्ठ्येन वाक्येन चोदितोऽहं स्वयम्भुवा ।
 वेदोपस्थानिकाञ्चक्रे मतिसंस्थानविलरां । सोऽहं स्वयम्भुवचनाद्देवानैः समुपस्थितः ।
 उवाच वेदांश्चतुरो मन्त्रप्रवचनार्चितान् । धन्या भवन्तः पुण्याश्च नित्यमाश्चर्यभूषिताः ।
 आधाराश्चैव विप्राणामेवमाह प्रजापतिः । स्वयम्भुवोऽपीह परंभवत्सु प्रश्नमागतः ।
 युष्मत्परतरं नास्ति श्रुत्या वा तपसाऽपि वा । प्रत्यूचुस्ते तदा वाक्यं वेदा मामभितः स्थिताः ।
 आश्चर्याश्चैव धन्याश्च यज्ञाश्चास्त्यरायणाः । यज्ञार्थं च वयं स्रष्टा धात्रा येन स्म नारद ।
 तदस्माकं परा यज्ञा न वयं स्ववशे स्थिताः । स्वयम्भुवः परं वेदा वेदानाञ्च परं क्रतुः ।

६६०

६६१

६६२

६६३

६६४

६६५